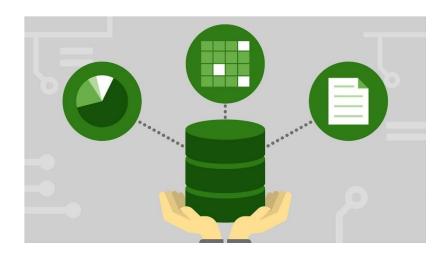
به نام خدا

دانشگاه تهران پردیس دانشکدههای فنی دانشکده برق و کامپیوتر

آزمایشگاه پایگاه داده

دستور کار شماره 5

حميدرضا خدادادى 810197499

دی ماه ۱۴۰۰

گزارش دستور کار انجام شده

توابع و تریگر ها:

● تعریف کردن یک trigger:

```
CREATE TRIGGER name { BEFORE | AFTER | INSTEAD OF } { event [ OR ... ] }
ON table_name
FOR EACH ROW EXECUTE PROCEDURE function_name()

where event can be one of:

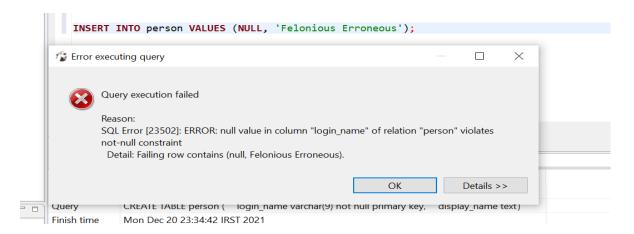
INSERT
UPDATE [ OF column_name [, ... ] ]
DELETE
TRUNCATE
```

● تعریف کردن یک function:

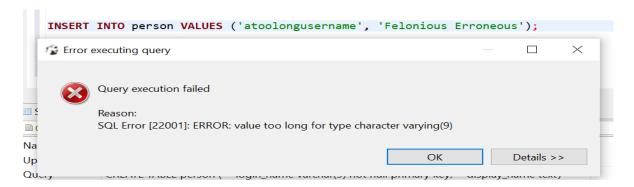
در ابتدا به یک جدول برای کار کردن روی آن نیاز داریم. به عنوان مثال، فرض کنید باید دادههای هویتی اولیه حساب را ذخیره کنیم. بدین منظور یک جدول person ایجاد می کنیم.

همانطور که مشاهده می شود، در دستور ساخت این جدول، برای ستون login_name سایز حداکثر 9 تعیین شده و اینکه نباید null باشد.

پس اگر مقدار null به جای login_name در جدول insert کنیم، از اضافه شدن آن جلوگیری می شود.

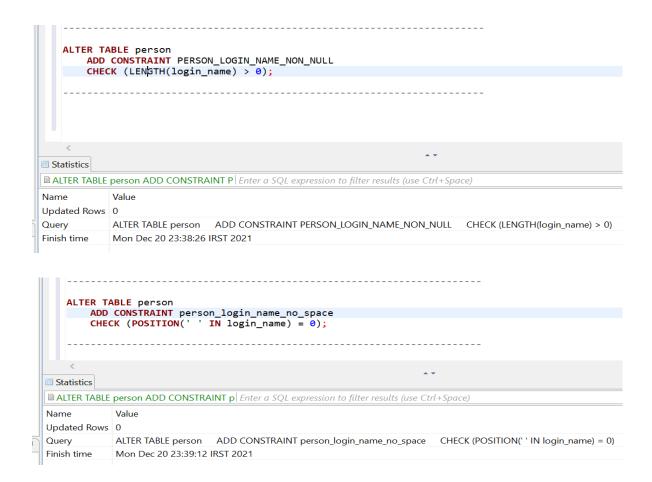

و اگر مقداری بزرگ تر از سایز 9 برای login_name در جدول insert کنیم، از اضافه شدن آن جلوگیری می شود.

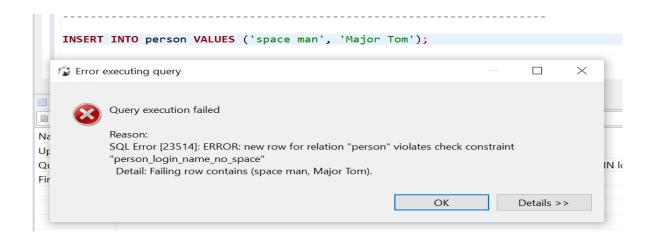
سایر محدودیت ها، مانند نیاز به حداقل طول و رد کردن کارکتر های خاص را میتوان با محدودیتهای constraint

در ادامه دو constraint روی صفت login_name از ستون person اعمال می کنیم تا محدودیت اول اینکه بررسی کند اندازه آن بزرگ تر از صفر باشد (استرینگ خالی نباشد)، و محدودیت دوم اینکه بررسی کند تا کارکتر space در استرینگ آن وجود نداشته باشد.

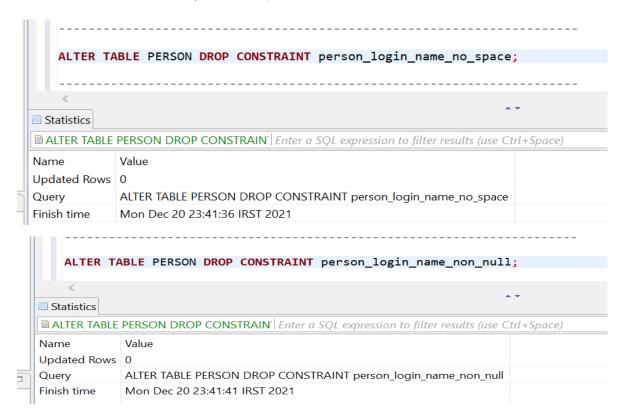

در ادامه خواهیم دید که اگر برای login_name یک مقدار برابر استرینگ خالی یا یک مقدار دارای کارکتر ' '، اعمال کنیم، با خطا مواجه خواهیم شد و از اضافه شدن آن جلوگیری به عمل می آید.

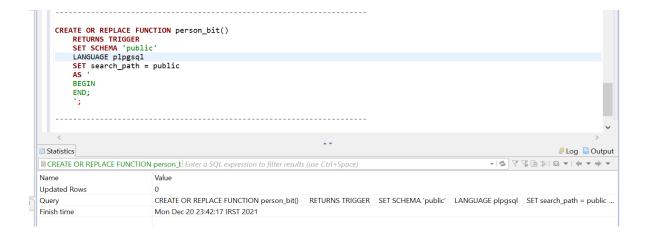

حال این دو constraint اضافه شده روی login_name را پاک می کنیم.

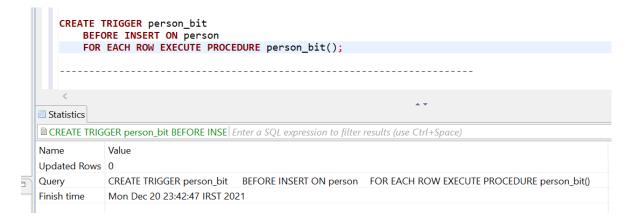

اما پیام خطا به اندازه کافی گویا نیست و ما می خواهیم با استفاده از توابع و تریگر ها به اطلاعات بیشتری برسیم.

برای این کار در ابتدا تابع ()person_bit با بدنه خالی ایجاد می کنیم. و در تریگر ها از آن استفاده می کنیم.

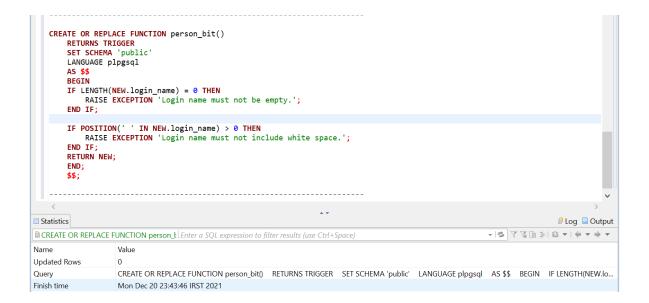
در ادامه یک trigger هم نام با تابع ایجاد شده در عکس قبل یعنی person_bit ایجاد می کنیم. و این trigger می کنیم. و این trigger بدین صورت کار خواهد کرد که قبل از هر insert روی جدول person فعال می شود و به ازای هر سطر آن تابع ()person_bit را اجرا می کند.

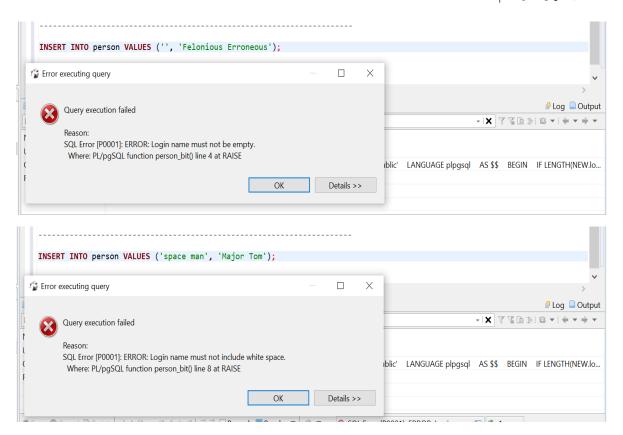
• مثال 0: اعتبار سنجى داده ها

در این مثال، بدنه تابع ایجاد شده را به گونه ای تغییر می دهیم تا دو constraint ایجاد شده در مراحل قبل را بررسی کند و در صورت نقض شدن exception مناسب بدهد.

این تابع را به گونه ای عوض می کنیم تا اگر سطر جدیدی که قرار است در جدول insert شود (متغیر NEWاشاره گر به آن سطر است.)، دارای login_name با طول صفر یا همان برابر استرینگ خالی بود یا اینکه دارای کارکتر ' یا همان کارکتر space در استرینگ آن بود، با خطا و exception مناسب مواجه خواهیم شد و از اضافه شدن آن جلوگیری به عمل می آید.

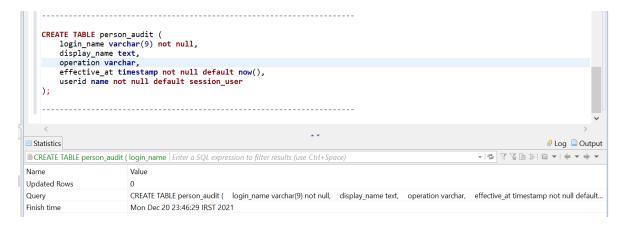

خواهیم دید که اگر برای login_name یک مقدار برابر استرینگ خالی یا یک مقدار دارای کارکتر ' '، اعمال کنیم، با خطا مواجه خواهیم شد و از اضافه شدن آن جلوگیری به عمل می آید. و این بار خطای مناسب تری خواهیم دید.

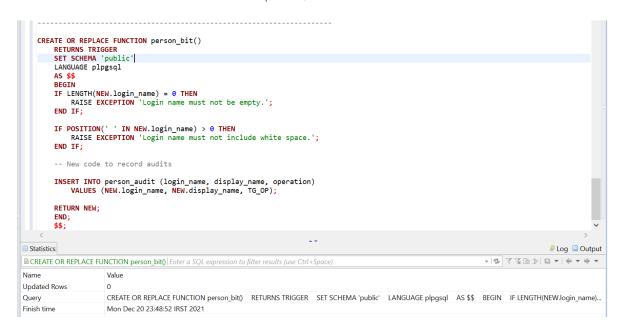

مثال 1: ثبت لاگ ها

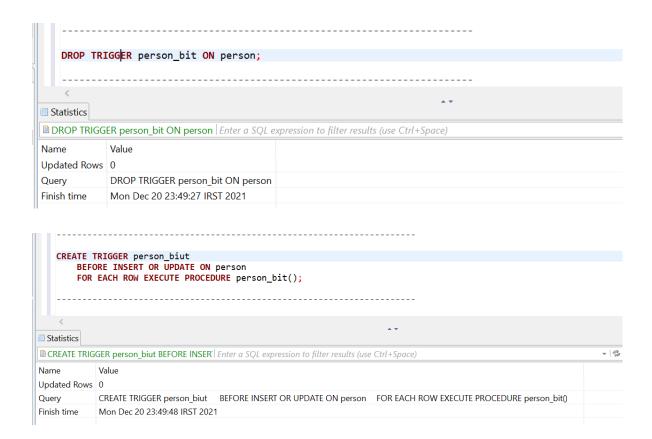
در این مثال ما می خواهیم یک جدول جدید با نام person_audit ایجاد کنیم و لاگ های اجرای عملیات ها را در آن ذخیره کنیم.

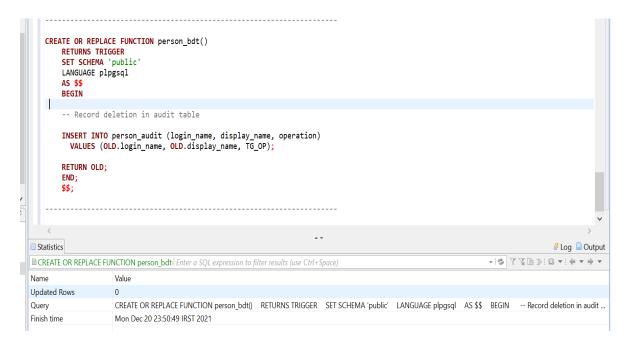
تابع ()person_bit را به گونه ای تغییر می دهیم تا یک کپی از insert داده ها در جدول قبلی را در جدول البحادش کردیم، person_audit کند.

حال برای این که بتوانیم از تابع جدید تعریف شده استفاده کنیم، یک trigger جدید ایجاد می کنیم. برای این کار trigger قبلی را حذف کرده و یک trigger جدید ایجاد می کنیم تا این trigger بدین صورت کار کند که قبل از هر insert و هر update روی جدول person فعال شود و به ازای هر سطر آن تابع ()person_bit را اجرا می کند و لاگ شود.

حال ممكن است علاوه بر insert و update يك سطر، نياز باشد تا لاگ حذف يك سطر را هم ذخيره كنيم. اين بار بايد يك تابع و يك trigger جديد تعريف كنيم و اين بار از متغير اشاره گر OLD كه اشاره گر به سطر در شرف حذف شدن است، استفاده كنيم.

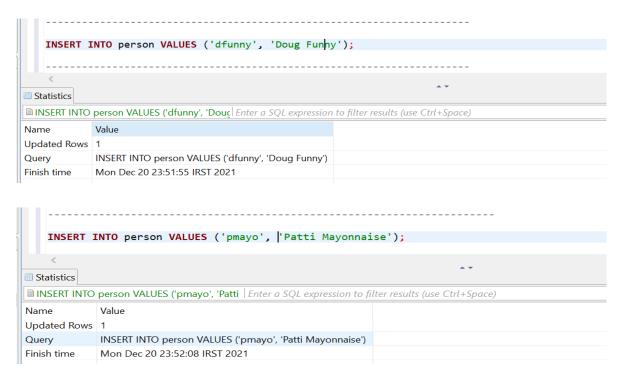

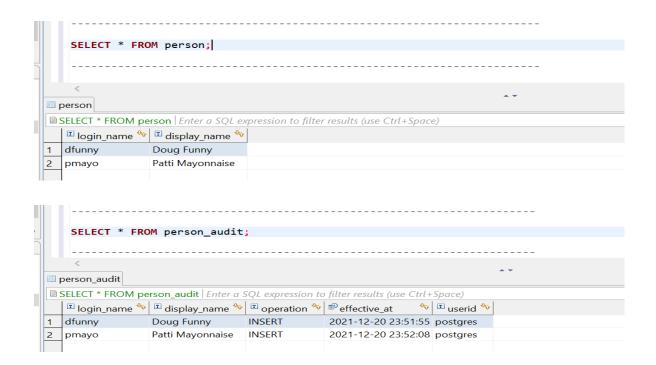
در ادامه یک trigger هم نام با تابع ایجاد شده در عکس قبل یعنی person_bdt ایجاد می کنیم. و این trigger بدین صورت کار خواهد کرد که قبل از هر delete روی جدول person فعال می شود و به ازای هر سطر آن تابع ()person_bdt را اجرا می کند.

حال سعى مى كنيم كه اعمال انجام شده در اين مثال را بررسى كنيم.

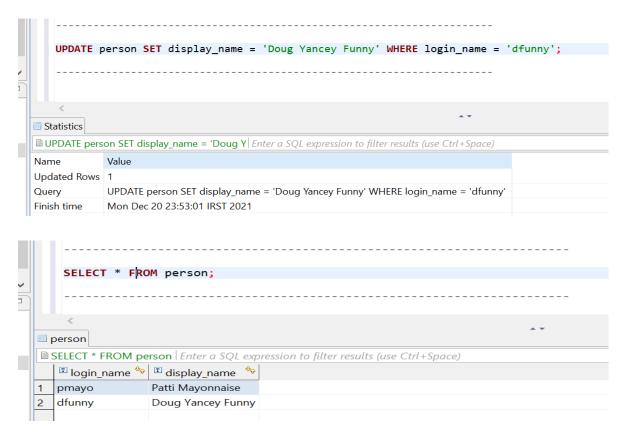
در ابتدا چند مقدار در جدول person اضافه می کنیم و لاگ آن ها را بررسی می کنیم.

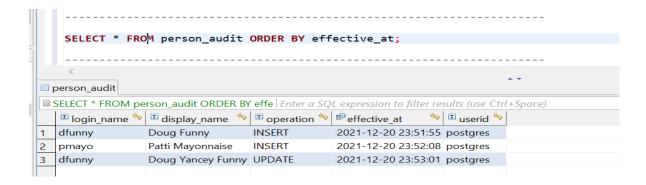

مشاهده می شود که trigger ها توابع را به کار انداخته اند و لاگ آن ها در جدول جدید ثبت شده است.

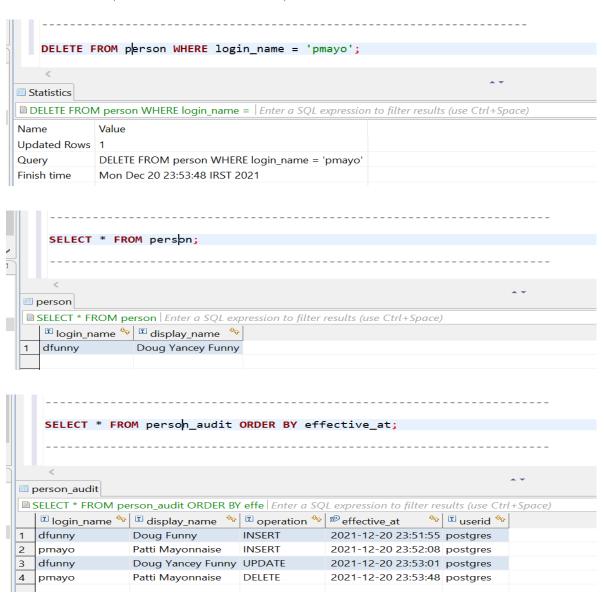
در ادامه یک مقدار را در جدول person آپدیت می کنیم و لاگ آن را بررسی می کنیم.

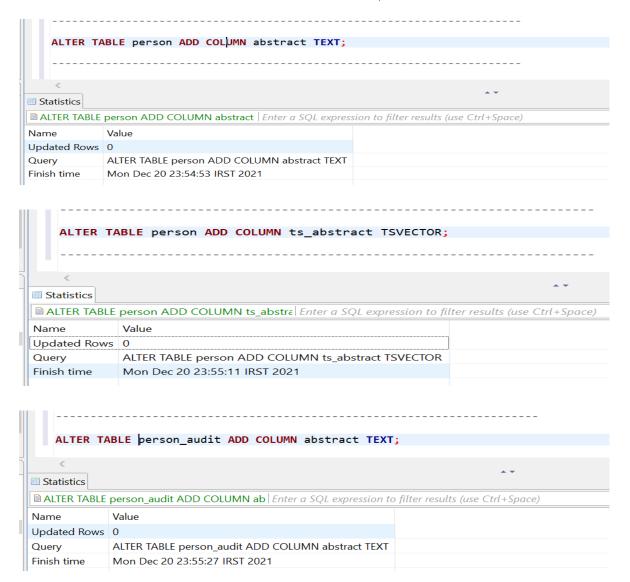
مشاهده می شود که trigger ها توابع را به کار انداخته اند و لاگ آن ها در جدول جدید ثبت شده است.

در ادامه یک مقدار را از جدول person حذف می کنیم و لاگ آن را بررسی می کنیم.

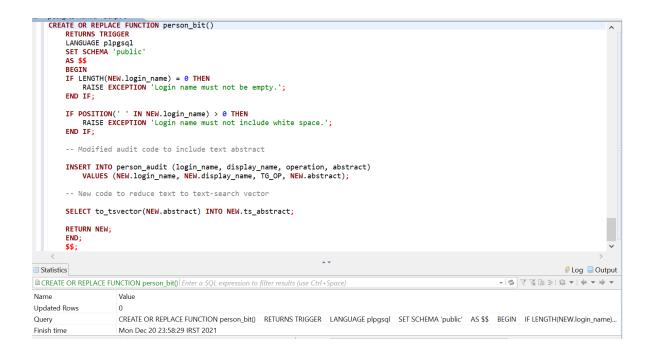

● مثال 2: مقادير مشتق شده

حال میخواهیم یک سند متنی آزاد را در هر ردیف ذخیره کنیم، مثلاً یک رزومه با قالب متن ساده یا مقاله کنفرانس یا خلاصه شخصیت داستانی. در ابتدا دو ویژگی را برای پشتیبانی از ذخیره سازی سند و یک بردار جستجوی متن مرتبط به جدول اصلی person اضافه می کنیم. از آنجایی که بردار جستجوی متن بر اساس هر ردیف مشتق شده است، ذخیره آن در جدول لاگ فایده ای ندارد، زیرا ستون ذخیره سند را به جدول لاگ مرتبط کردیم.

حال تابع را تغییر می دهیم. به تابع ()person_bit اضافه می کنیم که فیلد abstract شده که از نوع ts_abstract آن ts_abstract به تایپ مورد نظر تبدیل شده و در فیلد ts_abstract آن را ذخیره می کنیم. این کار باعث سهولت سرچ خواهد شد.

حال برای بررسی صحت این تابع و trigger یک آپدیت روی جدول person انجام می دهیم.

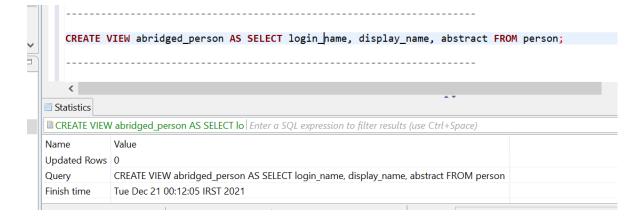
که مشاهده می کنیم به درستی کار کرده است.

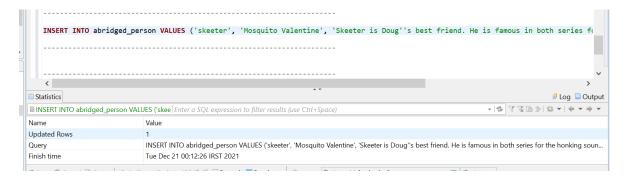
• مثال 3: trigger ها و view ها

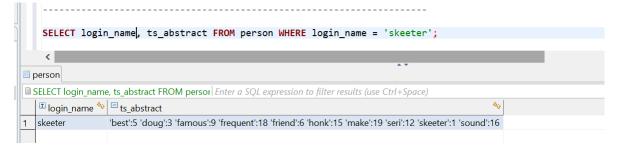
اگر کاربر سعی کند مقداری را برای ستون ts_abstract درج کند، هر چیزی که وارد می شود دور ریخته می شود و با مقداری که از داخل تابع trigger مشتق شده است جایگزین می شود. پس بردار جستجوی متن مشتق شده در مثال بالا برای استفاده کاربران در نظر گرفته نشده است، یعنی توسط

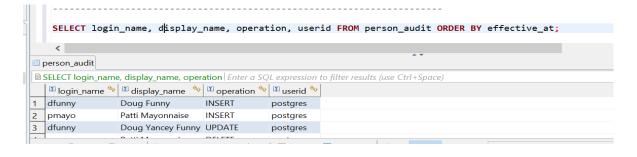
کاربر وارد نشده است، و ما هرگز انتظار نداریم که مقدار را به کاربر هدف ارائه دهیم. حال یک view ایجاد می کنیم و این ویژگی را در آن قرار نمی دهیم.

مشاهده می کنیم که وقتی به این view یک مقدار insert می کنیم، باز این trigger به درستی کار می کند.

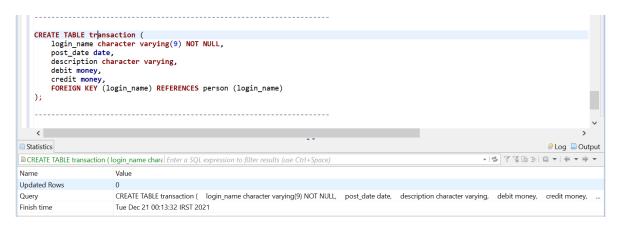

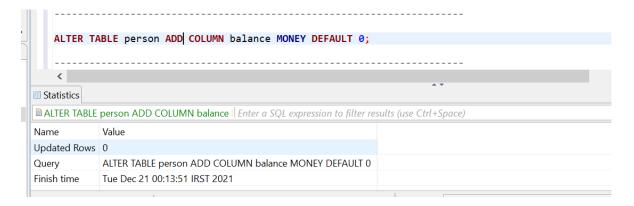

● مثال 4: مقادير خلاصه

حال در این مثال جدولی برای ذخیره کردن تراکنش ها ایجاد می کنیم.

برای اینکه هر بار که به مانده خالص یک فرد نیاز داریم، لازم نباشد آن را با جمع و تفریق همه تراکنش هایش حساب کنیم، بهتر است که یک فیلد بدین منظور ایجاد کنیم.

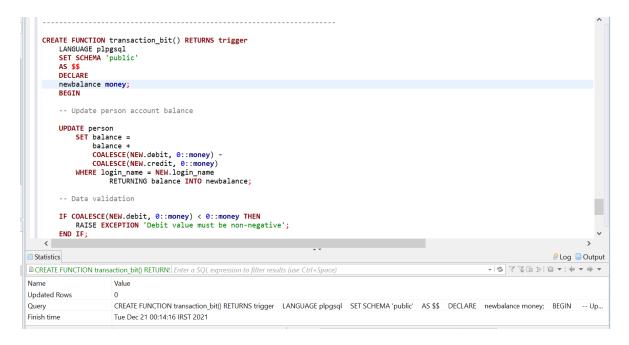

و سپس یک تابع و تریگر تعریف می کنیم تا به محض اینکه تراکنشی رخ داد، این فیلد آپدیت شود.

ما مقدار اولیه اعتبار هر شخص را برابر صفر قرار داده ایم. بعد از هر تراکنش، این مقدار با debit تراکنش آن شخص از اعتبارش کاسته می شود.

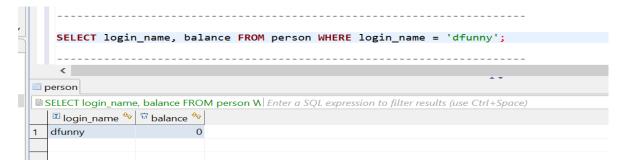
بررسی می کنیم که پس از آپدیت شدن مبلغ اعتبار شخص، مقدار آن منفی نشود.

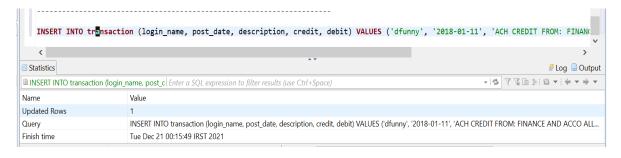
فایده استفاده از UPDATE این است که بهروزرسانی، سطر هدف را در مدت تراکنش قفل میکند و بنابراین هر تراکنش دیگری که سعی در بهروزرسانی همان ردیف داشته باشد تا زمانی که تراکنش فعلی کامل شود مسدود میشود.

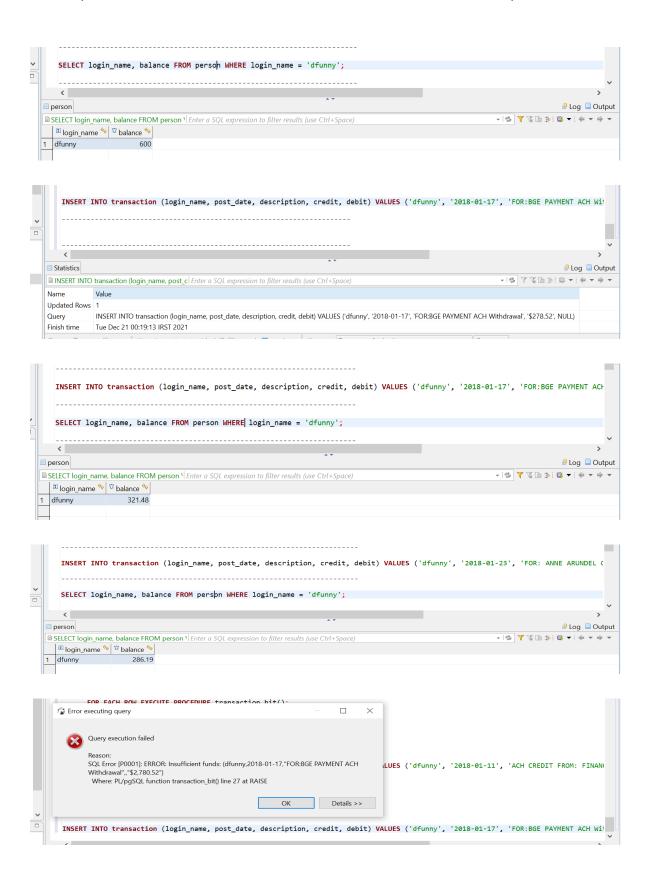

حال سعی می کنیم چند تراکنش انجام دهیم و صحت عملکرد تابع و تریگر خود را بررسی کنیم.

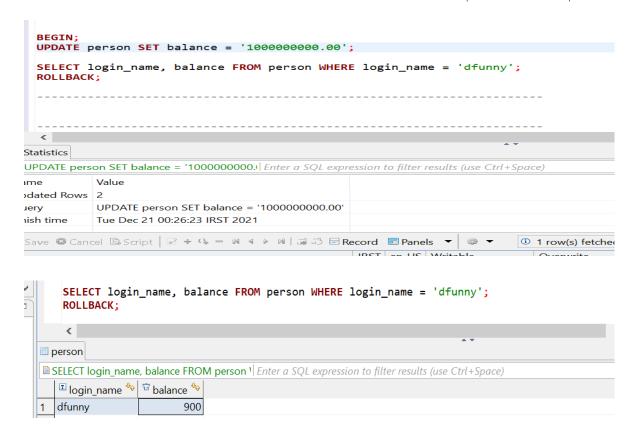

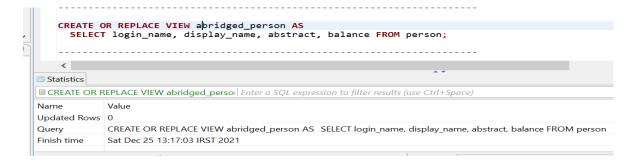
مشاهده می کنیم که در ابتدا مقدار اعتبار را با تراکنشی افزایش داده و سپس با چند تراکنش مقدار آن را کاهش داده ایم تا جایی که مقدار آن منفی شده و اکسپش دریافت کرده ایم.

مثال 5: تریگر ها و view redux ها

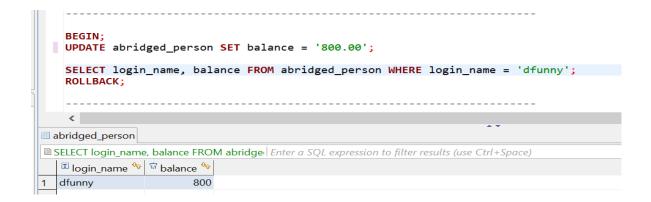
حال اگر در مثال قبل کاربر مخرب داشته باشیم، می تواند مقدار اعتبار را به صورت دستی تغییر دهد. تصویر زیر گویای این عملکرد مخرب است. من برای مثال سعی کردم دو مقدار مختلف در این فیلد قرار دهم که در عکس دوم یکی از این دو مقدار را مشاهده می کنید.

ابتدا یک view ایجاد می کنیم تا فیلد balance را برای جدول person نشان دهد.

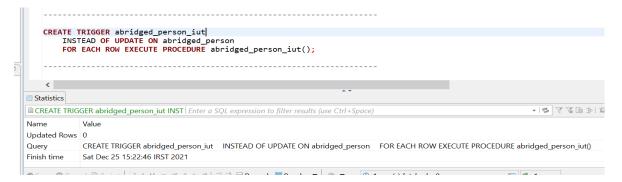

مشاهده می کنیم که مشکل هنوز برقرار است و می توان مقدار این فیلد را دستی تغییر داد.

حال برای حل این مشکل یک تابع و trigger تعریف می کنیم. و اگر تغییری روی این فیلد اعمال شد، مقدار قبل از تغییر را برای آن فیلد قرار می دهد.

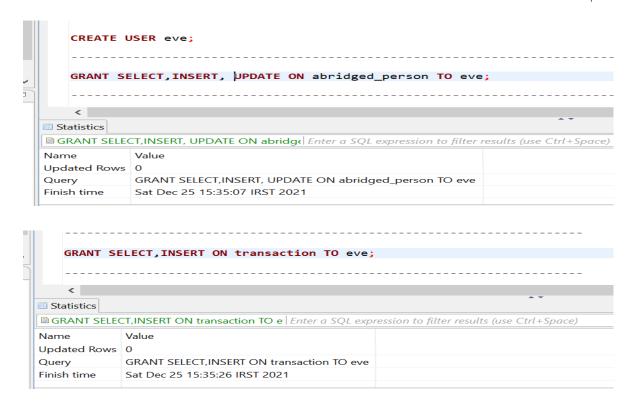

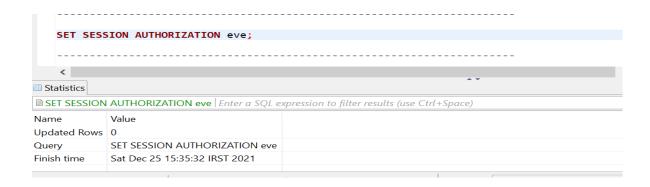
حال این تابع و trigger را تست می کنیم. مشاهده می کنیم که با اینکه مقدار balance را آپدیت کرده ایم ولی این تغییر در جدول اعمال نشده است و مقدار قبلی اش برایش ثبت شده است.

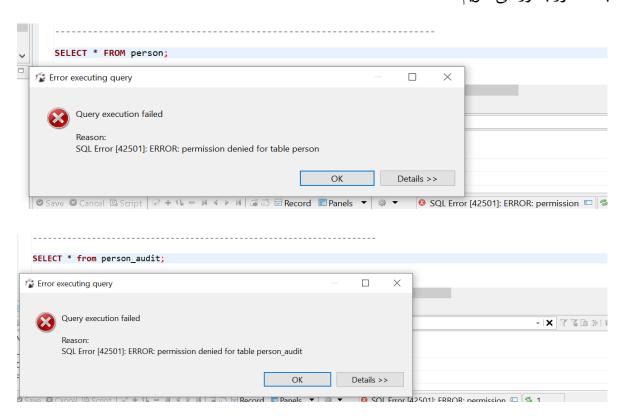
● مثال 6: فواید دیگر

تاکنون تمام مثال ها در سطح مالک پایگاه داده و با دسترسی کامل بودند. حال می خواهیم یک کاربر سطح پایین تر تعریف کنیم که برای یک سری از اعمال نیاز به سطح دسترسی بالاتری داشته باشد. یک user یک eve می سازیم و به او سطح دسترسی های مختلفی روی جدول های مختلف می دهیم.

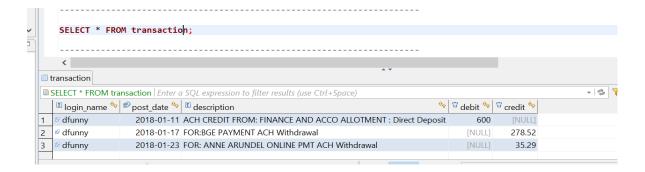

مشاهده می کنیم که وقتی دسترسی لازم برای انجام عمل دلخواه روی جدول برای کاربر موجود نباشد، با خطا رو به رو می شویم.

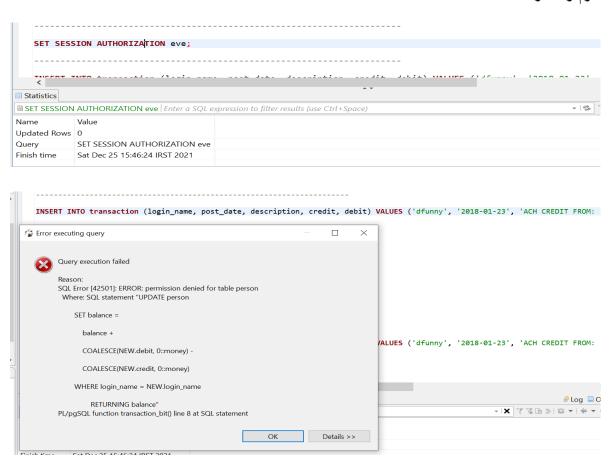

و اگر دسترسی لازم را روی جدول مورد نظر داشته باشیم، با موفقیت اعمال خود را انجام می دهیم.

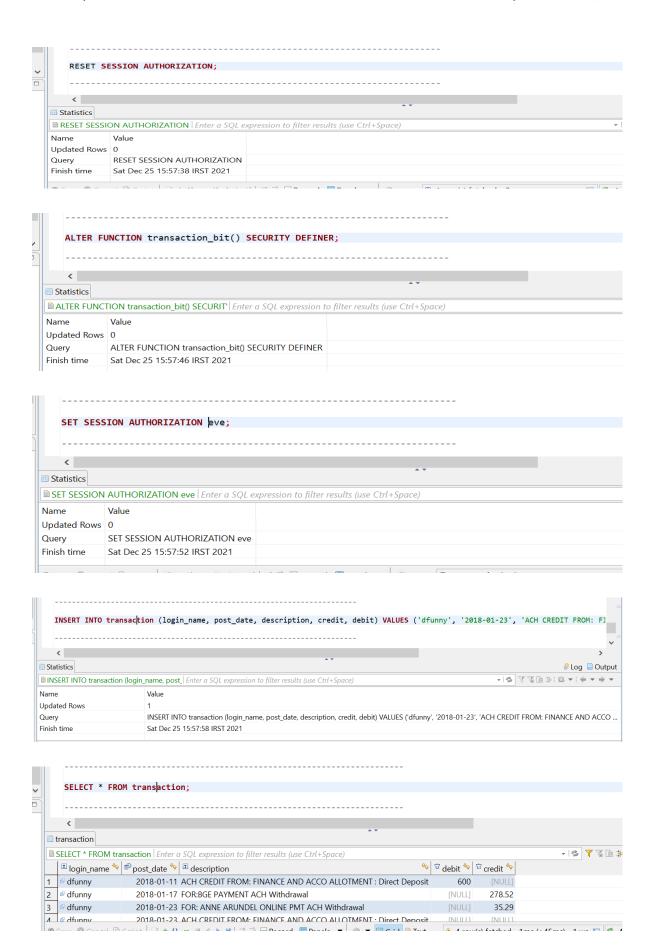

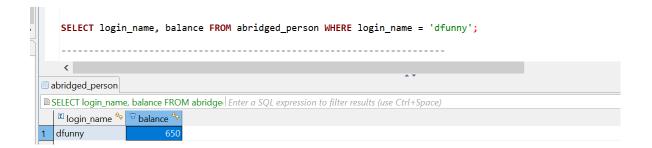

مشاهده می کنیم که هر چند کاربر دسترسی به جدول تراکنش ها دارد ولی نمی تواند چیزی به آن اضافه کند؛ چون نیاز به آپدیت کردن فیلد balance در جدول person خواهد بود و به آن دسترسی لازم را ندارد.

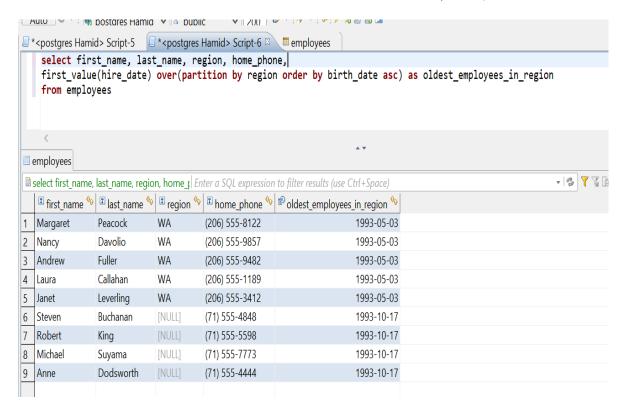
حال سعی می کنیم این مسئله را حل کنیم. از security definer استفاده می کنیم. و با اضافه کردن این امکان به تابع باعث می شود که دستور با سطح دسترسی کسی که آن تابع را تعریف کرده اجرا شود. در ادامه مشاهده می کنیم که مشکل برطرف شده است.

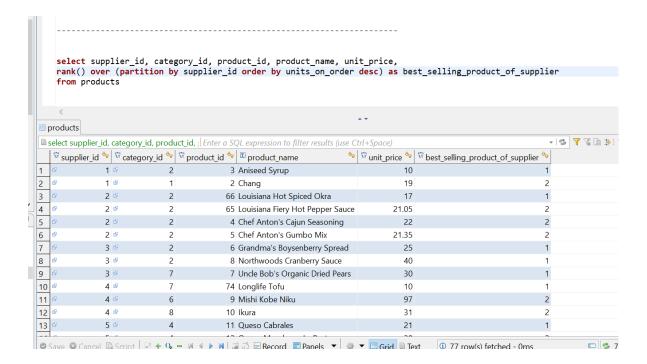

توابع پنجره ای:

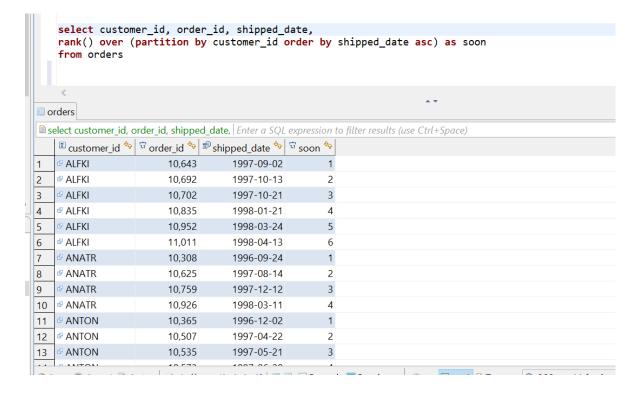
1. در مورد اول، خواستم تاریخ استخدام پیرترین کارمند هر منطقه و سایر اطلاعات مورد نیاز از آن کارمند را پیدا کنم تا در قرعه کشی ای شرکت داده بشوند.

2. در مورد دوم، خواستم به ازای هر تهیه کننده کالا های او را به ترتیب مقدار حضورشان در سفارشات مختلف (پر فروش بودن) رنک بندی کنم و سایر اطلاعات به درد بخور آن را در کنارش نشان دهم.

3. در مورد سوم، خواستم که به ازای هر مشتری، سفارشاتش را به ترتیب تاریخ ارسال آن ها رتبه بندی کنم تا در آنالیز مشتری ها بتوانم از این اطلاعات استفاده کنم.

پرسش امتیازی اول:

به صورت موقت جدول purchasingUsers را بدین صورت ایجاد می کنیم که از جدول purchasingUsers که رکورد های آن را بر اساس شناسه کاربران گروه بندی کرده ایم، کاربرانی را انتخاب می کنیم که حداقل یک خرید داشته باشند. برای محاسبه تعداد خرید های هر کاربر از sum تعداد خرید های هر کاربر استفاده کرده ایم. در اینجا فقط کلیک هایی که دارای تایپ "buy" بوده اند را در شمارش و جمع زدن استفاده کرده ایم.

و به صورت موقت جدول movingUsers را بدین صورت ایجاد می کنیم که از جدول geolocation که رکورد های آن را بر اساس شناسه کاربران گروه بندی کرده ایم، کاربرانی را انتخاب می کنیم که بیش از یک zipCode یا کدیستی یکتا داشته باشند.

و به صورت موقت جدول userSessionMetrics را بدین صورت ایجاد می کنیم که از جدول clickstream که رکورد های آن را بر اساس شناسه کاربران و سشن ها گروه بندی کرده ایم، به ازای کاربران و سشن ها، تعداد کل کلیک های کاربر، تعداد کل لاگین های کاربر و تعداد کل خرید های کاربر را محاسبه می کند. برای محاسبه تعداد کل اکشن ها با تایپ های گوناگون هر کاربر از sum استفاده کرده ایم که اگر تایپ اکشن مورد نظر ما با تایپ مورد نظر ما همخوانی داشت، یکی به تعداد کل آن اکشن ها افزوده شود و در غیر این صورت اتفاقی نیفتد.

در نهایت این سه جدول را با هم دیگر جوین می کنیم که خروجی آن کاربران به همراه سشن های متناظرشان، که کاربر حداقل یک خرید و بیش از یک zipCode یا کدپستی یکتا داشته است و برای آن کاربر، تعداد کل کلیک های کاربر، تعداد کل لاگین های کاربر و تعداد کل خرید را هم نشان می دهیم.

● پرسش امتیازی دوم:

در ابتدا یک کانشکن جدید SQLite ایجاد کردم و فایل داده شده را خواندم و جدول مربوطه را ایجاد کردم. که در صفحه بعد نحوه ایجاد این کانکشن و در سمت چپ تصویر، پس از ایجاد آن را نشان داده ام. سپس یک کوئری بدین صورت نوشتم که با تابع پنجره ای یک جدول موقتی مانند پرسش قبل ایجاد کردم که رکورد ها را بر اساس شناسه کتگوری آن ها گروه بندی کرده و سپس دو ستون رنکینگ قیمت صعودی و قیمت نزولی برای این رکورد ها ایجاد کردم. سپس یک کوئری دیگر زدم و از این جدول موقتی ایجاد شده استفاده کردم و به ازای هر کتگوری، ده رکورد ارزان به صورت نزولی و ده

رکورد گران به صورت صعودی را نشان دادم. یک بار دیگر با متد (ROW_NUMBER به جای ROK_) به جای RANK() این کوئری را پیاده سازی کردم، که نتیجه یکسانی کسب کردم.

